

Høringsoppsummering

1. Type høringsinstans.

Bispedømmeråd

2. Navn på høringsinstans.

Agder og Telemark bispedømmeråd

3. Bispedømmetilhørighet.

Agder og Telemark

4. Har du kommentar til kapittel 1: Innledning

Kapittel 1 er Innledende kapittel som sier noe om bakgrunn, helhet og sammenheng i planen. Setningen om dåp kunne vært endret. Det hadde vært ønskelig at dåpshandlingen ble sterkere poengtert her. En bør også gå for en styrking av målbeskrivelsen for kirkelig undervisning, nemlig å gjøre mennesker til Jesu disipler.

Nåværende formulering:

«Misjonsbefalingen begrunner hvorfor kirken må drive med undervisning og læring».

Foreslås endret til:

«Målet er å gjøre mennesker til Jesu disipler og etterfølgere, slik misjons- og dåpsbefalingen beskriver».

Savner en historisk del om trosopplæringen. Bør tas inn!

5. Har du kommentar til kapittel 2: Teologisk grunnlag for kirkelig undervisning og læring

Kapittel 2 handler om det Teologiske grunnlaget for kirkelig undervisning og læring.

Denne knyttes til dåpen i den treenige Guds navn samtidig som undervisning og læring skal henvende seg til alle og invitere bredt.

Under overskrift: ...døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Det foreslås en endring i setningen om dåp som en oppfølging til foreslåtte endring i kapittel 1:

Nåværende formulering:

«Kirkelig undervisning og læring må derfor løfte frem dåp som en mulighet hele livet»

Foreslås endret til:

«Kirkelig undervisning og læring må derfor løfte frem dåpen som en mulighet for alle, hele livet»

Under overskrift: Gud, vår skaper

Side 5: Nåværende formulering: «Å være skapt er å være utlevert til verden».

Erstatte denne setningen med: «Men verden er også preget av syndefallet».

Under overskrift: Jesus Kristus, vår frigjører

Forsoningsaspektet bør styrkes gjennom endret tittel og tilleggstekst tillagt.

Planen beskriver godt Jesus, vår frigjører og hans seier over døden. Men den er svært svak når det gjelder den andre aksens forståelse av Jesu gjerning, nemlig forsoningen.

Frigjøringsaspektet ved kristologien bør suppleres med forsoningen som vektlegger frihet, ikke bare fra døden og dødskreftene, men Jesu gjerning som forsoner og stedfortreder. Hvis man ikke også tar med seg dette aspektet tydeligere, får planen lett et individualiserende drag som skyver fellesskaptanken ut og derfor lett blir en teologi for de ressurssterke. Det kristne fellesskapet er båret opp av det Jesus har gjort for oss og er et unikt ikke ekskluderende fellesskap i kraft av hans gjerning.

Nåværende tittel på avsnittet: Jesus Kristus, vår frigjører

Foreslås endret til: «Jesus Kristus, vår frigjører og forsoner»

Nytt tilleggsavsnitt (etter 1.Pet 1,3) i teksten foreslås tillagt:

«I kirkelig undervisning og læring er det viktig å formidle Jesu død og oppstandelse i sammenheng. Når Jesus dør for oss på korset, skjer dette for oss og inn i vår livssituasjon. Jesu kors og hans forsoning lærer oss noe om livets motsetningsfulle virkelighet og hans forsoning gir alle mennesker del i den trygghet Jesus tilgivelse skaper. Korsets og troens mysterium må prege undervisningen slik at frigjøringsaspektet blir supplert med Jesu grunnleggende forsoning for menneskene. Dette åpner for å tale sant om det å være menneske og formidler troens betydning for fellesskapet og den enkelte.»

Hele avsnittet under "Jesus Kristus, vår frigjører..." bør skrives om slik at det hovedsakelig handler om Jesus/kristologi. Dersom man ønsker å beholde religionspedagogiske og maktkritiske formuleringer, kan disse flyttes til et annet sted i planen.

Følgende momenter bør nevnes:

- Jesu liv og undervisning, korsfestelse og oppstandelse.
- Betydningen av evangeliene fortellinger om Jesus.
- Kjernebegreper som inkarnasjon, frelse, forsoning og etterfølgelse.
- Relasjonelle begreper om Jesus: Jesus som venn for livet, den gode gjeteren mm.

Under overskrift: Hellig Ånd, vår livgiver

Nytt tilleggsavsnitt (etter første avsnitt, før siste avsnitt) foreslås tillagt:

«Åndens primære oppgave er å skape tro og liv i oss ved stadig å knytte oss nær til Kristus. Den Hellige Ånd gjør sin overraskende gjerning i trosopplæring og gudstjeneste hvor og når Gud vil. Menigheten, gudstjenesten og trosopplæringen er særlige steder for Åndens gjerning i oss og med oss. Denne tiltroen til Åndens gjerning hjelper oss å se at Gud virker i oss ikke ut fra prestasjon, men ofte på tvers av det vi forventer. Den Hellige Ånd peker på Jesus og gjør hans verk tydelig for oss. Åndens gjerning går også på dypet på den måten at den kaller oss til å være Jesu disipler og etterfølgere. Ånden skaper liv i oss og kaller oss til tjeneste for vår neste og skaper fellesskap preget av tilhørighet og tro».

Generelt: Savner henvisning til luthersk teologi. Bør tas inn!

6. Har du kommentar til kapittel 3: Å leve og vokse: Innhold i kirkelig undervisning og læring

Kapittel 3(Å leve og vokse) angir Innholdet i kirkelig undervisning og læring gjennom tre sentrale innholdselementer: 1. Bibel, tekst og fortolkning 2. Kirkens kultur og tradisjon, og 3.Kristen tro i praksis.

Det nevnes at mange av bibelens fortellinger ikke er kjent for nye generasjoner, og i den forbindelse foreslås et par endringer som forsterker og oppmuntrer til å tilegne seg bibelfortellingene og sørge for bibler fortsatt deles ut til ulike aldersgrupper.

Under avsnittet «Bibel, tekst og fortolkning»:

Nåværende formulering:

«Den enkelte blir kjent med Bibelens innhold, fortellinger, språk og symbolbruk, og lærer selv å bruke Bibelen».

Foreslås endret til:

«Den enkelte blir kjent med Bibelens innhold, fortellinger, språk og symbolbruk, og lærer selv å lese Bibelen».

Under avsnittet «Kristen tro i praksis»:

Nåværende formulering:

«Det kan skje gjennom gudstjenestedeltagelse, bønn eller det øvrige liturgiske og kirkemusikalske arbeidet i menigheten.

Foreslås endret til:

«Det kan skje gjennom gudstjenestedeltagelse, bibellesning (tilleggs-ord), bønn eller det øvrige liturgiske og kirkemusikalske arbeidet i menigheten.

I tillegg: Side 8 og 9 –ordet «livsmestring» bør vurderes byttet ut med «hjelp til å møte livet».

Under avsnittet " Kirkens kultur og tradisjon":

Side 8 og 9 –ordet «livsmestring» bør vurderes byttet ut med «hjelp til å møte livet».

Under avsnittet: "Livstolkning og livsmestring i kirkelig undervisning og læring":

Side 8 og 9 –ordet «livsmestring» bør vurderes byttet ut med «hjelp til å møte livet».

7. Har du kommentar til kapittel 4: Å være og å lære: Pedagogisk

grunnlagstenkning og læringssyn

Kapittel 4 (Å være og å lære): presenterer den Pedagogiske grunnlagstenkningen og læringssynet. Kapittelet inneholder mange gode prinsipper, men virker uryddig og mangler en rød tråd.

Forslag til høringsinnspill:

Kapittelet anbefales ny gjennomgang ettersom det virker uryddig og mangler en rød tråd.

Innledningen i kapittelet med gjentakelser av «Læring skjer gjennom..» kan muligens danne overskrifter? «Læring skjer gjennom fellesskapet:»... «Læring skjer gjennom rom: » og «Læring skjer gjennom gudstjenestene».

Under «Læring skjer gjennom fellesskapet» bør læring gjennom samhandling, tilhørighet, relasjoner med og også tverrfaglighet. (Jmf. innspill til kap.5)

Når det gjelder begrepet «livsmestring» kan dette beskrives og tolkes mere inkluderende.

Det er et verdifullt begrep som det bør jobbes grundigere med. Hva betyr egentlig begrepet i

en kristen kontekst? Hva betyr livsmestring for den som kjenner seg sårbar, eller har en utviklingshemming? Vi må sørge for en forståelse som ikke misforstås som «livstakling» og dermed prestasjon.

Side 8 og 9 –ordet «livsmestring» bør vurderes byttet ut med «hjelp til å møte livet».

8. Har du kommentar til kapittel 5: Likeverdig deltagelse og medvirkning

Kapittel 5 omhandler Likeverdig deltagelse og medvirkning. Forslag til høringsinnspill:

Likeverdig deltagelse

Under avsnittet «Prinsipper for likeverdig deltagelse...» står det: «Kirken inviterer alle døpte og alle interesserte til undervisning og læring. Da må tilbudet være tilgjengelig og åpent for alle» Hvordan skal vi nå de ikke-døpte? «Likeverdig deltagelse» også her, mellom de døpte og de udøpte, hvordan skal vi gjøre dette? Gjennom hvilke kanaler? Dette bør det tenkes og skrives noe mer om. Hvis disse gruppene skal få lik informasjon, hvordan skal vi gjøre et kommunikasjonsarbeid slik at de som ikke er døpt også nås på lik linje med de døpte? Vi har per nå «Min side» – medlemskaps-portal hvor foresatte som ikke har døpt sine barn, kan skrive seg inn som mottakere av informasjon om arrangementer til sine ikke-døpte barn.

Dessverre kjenner et fåtall av foreldre og likeledes ansatte, til denne portalen.

Inkluderende pedagogikk

Det er et stort fremskritt at prinsippet om universell utforming er inkludert. Nå er det viktig at utfordringene knyttet til kognitiv funksjonshemming og adferd også løftes frem og prinsippet om universell utforming for læring. Dette bør tydeliggjøres i planen. Det er muligens også rom for å beskrive enda nærmere dette med behovet for en sansebåret formidling.

Det vil også være mere å hente i forhold til begrepet universell utforming ved å vektlegge relasjons-pedagogiske prinsipper. På denne måten vil det tydeligere komme til uttrykk den enestående relasjonen som kristen tro setter oss inn i fellesskap med Gud og hverandre. Planens vekt på medborgerskap, demokrati og representasjon må ikke virke ekskluderende på de som strever kognitivt, derfor bør man vektlegge et relasjons- og fellesskapsperspektiv. Tilhørighet vil i denne sammenheng være et viktig ord for å få alle med i en hellig allmenn (universell) kirke.

Under overskrift: Prinsipper for likeverdig deltagelse i kirkelig undervisning og læring

Ny tilleggstekst (rett før ny overskrift Barrierer for deltagelse) foreslås tillagt:

«For å skape likeverdig deltagelse er det viktig at kirkens fellesskap vektlegger relasjonsbygging og fellesskapsverdier. Individuell frihet og relasjonsbygging må gå hånd i hånd hvis alle skal med. Mange er avhengig av at kirken bygger gode fellesskapet for å kunne delta. Tilhørigheten til de tiltakene kirken presenterer er viktig for læring. For kirkelig læring er det å bli sett og verdsatt av andre avgjørende. Kirkelig formidling av tro er på dypet en fellesskaps erfaring. Å bygge gode arenaer der mennesker kan møtes, kjenne at de hører til, og bli verdsatt for den de er, gir klangbunnen til god kirkelig undervisning».

Side 14 - det ønskes innarbeidet tydeliggjøring av et videre perspektiv på "Barrierer for deltakelse".

Etter overskriften «Barrier for deltagelse» foreslås en oppfølgende overskrift på neste avsnitt som en motsats med en positiv og inviterende holdning; «Muligheter for deltagelse»

Nåværende formulering: Medborgerskap, demokrati og representasjon

Foreslås endret til: Muligheter for deltagelse

9. Har du kommentar til kapittel 6: Samisk kirkeliv: likeverdig og livskraftig

Kapittel 6 handler om Samisk kirkeliv i kirkelig undervisning og læring.

Viktig lesning og livskraftig læring om blant annet samisk natursyn!

Ingen tilføyelser.

10. Har du kommentar til kapittel 7: Samarbeid om kirkelig undervisning og

Læring

Kapittel 7 handler om Samarbeid om kirkelig undervisning og læring og berører hjemmet, organisasjoner, skole, barnehage og frivillige.

En forklaring er på sin plass når man nå inkluderer samarbeid med skole og barnehage i «trosopplæringsplanen» som per nå er veldig tydelig adskilt fra samarbeidet med skole og barnehage. Ved å endre navnet på planen til «Kirkelig undervisning og læring», og også endre en av de tre innholdselementene fra per nå «Kirkens tro og tradisjon» til «Kirkens kultur og tradisjon», blir det mulig å inkludere Kirke-skole og kirke-barnehage samarbeid i ny

plan under et samlende navn «Kirkelig undervisning og læring». Mange menigheter makter skape et godt samarbeid med skole og barnehage og lage en god samarbeidsplan hvor formålet er kunnskapsformidling og ikke forkynnelse. Denne kunnskapsformidlingen blir stadig viktigere ettersom nye generasjoner i mindre grad enn før kjenner til bibelens fortellinger og vår kristne kulturarv.

Under avsnittet «Samarbeid med organisasjoner»:

De frivillige kristne organisasjonene er særlig viktige samarbeidspartnere for menighetene. De har et mangfold av ulike tilbud og dette må ikke begrenses. Leirarbeid er et av de tilbud organisasjonene i særlig grad gir. Organisasjonene har i en årrekke også utviklet ressursmaterieil. Kirkerådet har lyst ut midler og støttet organisasjonene i å utvikle pedagogisk ressursmaterieil til god hjelp i trosopplæringsarbeidet for de ulike aldersgrupper. Disse ressursene ligger i Ressursbanken.no. To setninger foreslås endret:

1.

Nåværende formulering:

«Dette gjelder ikke minst gjennom organisasjonenes barne- og ungdomsarbeid inkludert korarbeid og ledertrening».

Foreslås endret til:

«Dette gjelder ikke minst gjennom organisasjonenes barne- og ungdomsarbeid, eksempelvis leirarbeid, korarbeid og ledertrening».

2.

Nåværende formulering:

«Organisasjonene har erfaring, kompetanse, organisasjonsapparat og vilje til å spille en viktig rolle i kirkelig undervisning og læring».

Foreslås endret til:

«Organisasjonene har erfaring, kompetanse, ressursmaterieil (tilleggs-ord), organisasjonsapparat og vilje til å spille en viktig rolle i kirkelig undervisning og læring».

Under avsnittet «Samarbeid med frivillige»

Erfaring og forskning viser at måltid og det å spise sammen betyr noe for tilhørighet og tilknytning til et fellesskap. Stadig flere bor alene og har sjeldnere måltidsfellesskap.

Viktigheten av dette bør løftes frem når vi snakker om samarbeid med frivillige.

Etter setningen «Menigheten må derfor legge til rette for at flest mulig frivillige medarbeidere ønsker å være med i arbeidet» foreslås følgende:

Foreslås tilleggssetning:

«Her er måltidsfellesskapet viktig for å skape tilhørighet og oppleve seg som del av fellesskapet»

11. Har du kommentar til kapittel 8: Lokalt planarbeid

Kapittel 8 omhandler Lokalt planarbeid.

I videreutviklingsfasen og ved revidering av trosopplæringsplaner har Agder og Telemark siden 2016 vektlagt viktigheten av både tidsavgrenset og kontinuerlig arbeid som likeverdige aktivitetstilbud i trosopplæringsarbeidet, gjensidige avhengig av hverandre, for å nå bredt ut og skape fellesskap. Det er gledelig å se at dette fokuset også settes nasjonalt.

Nye endringer ved at 1. alle døpte og interesserte er målgruppen, 2. planen omfatter alle aldre (ikke kun 0-18 år), 3. kunnskapsformidling via samarbeid med skole og barnehage nå skal inn i planen 4. Kirka Vår -samlet plan skal ta inn aktiviteter fra trosopplæringen, formidles følgende innspill:

Forslag til høringsinnspill:

- Gjennomarbeidet informasjon i videreutviklingsfasen som f.eks. Mål, grunnlag og særpreg hvor menigheter beskriver sin lokale virkelighet i soknet, i byen og bygda, må ikke gå tapt.

Samt nylig skrivearbeid og prosesser som er gjort under de 11 sentrale dimensjoner om

Samvirke med hjemmet og familien, Barn og unges medvirkning, Inkludering og

tilrettelegging, Gudstjeneste, Diakoni, Misjon, Musikk og kultur, Frivillig medarbeiderskap,

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner, Tverrfaglig samarbeid og

Kommunikasjonsarbeid. Dette må ikke gå tapt. Hvordan utnytter man det arbeidet som nylig

er gjort i revideringer av lokal plan og hvordan blir dette lagt inn i Kirka vår-samlet plan?

Dette må det være en strategi på og håndteres lettfattelig og tydelig i verktøyet så ikke dette arbeidet oppleves å være gjort forgjeves.

- Planen og verktøyet må tydelig make å skille mellom aktiviteter som kun skal være formidling av kristendoms kunnskap i skole og barnehage, og de aktiviteter i dagens

trosopplæringsarbeid som skal oppmuntre til kristen tro. Kirkens ansatte og frivillige må ikke sammenblande dette og uønsket forkynnelse skje i skole/barnehage, ei heller nedtoning av formidling til kristen tro skje i menighetens aktiviteter. Skillet må ikke bli uklart! Dette må man være oppmerksom på!

- Når Plan for kirkelig undervisning og læring, skal omfatte alle aldre kommer viktige tema opp som økonomi og flere stillinger i den lokale stab. Man kan ikke forvente at undervisningsansatte som per i dag jobber med 0-18 år, også skal bli pålagt å utføre opplæring for unge voksne og voksne (nye rammeplaner). Rekruttering til katekettjenesten bør derfor settes ekstra søkelys på som en stilling langt viktigere nå i den utvidede plan som skal omfatte alle aldre. Her må det mer økonomi inn og fokus på videreutdanning til katekettjeneste som en særlig viktig stilling i Kirkelig undervisning og læring, fremover.
- Samledelse gjennom ny kirkelig organisering bør nevnes noe om i dette kapittelet om lokalt planarbeid, når det er på plass.

12. Har du andre kommentarer til planen

Forslag til høringsinnspill:

For å kommunisere en kontinuitet i trosopplæringsarbeidet gjennom alle endringene som skjer i Plan for kirkelig undervisning og læring, foreslås «Gud gir – vi deler» videre med, som en overordnet visjon for arbeidet for alle aldre.

13. Av hensyn til forenkling vurderes det om Kirkerådet kan vedta de seks ulike rammeplanene under overordnet del. Hva mener du om dette?

- Kirkerådet kan vedta rammeplanene
- Rammeplanene bør vedtas av Kirkemøtet

Kirkerådet kan vedta rammeplanene

14. Har du utdypende kommentar til spørsmål 13

Ingen kommentar.